

II Plan Municipal de Infancia e Adolescencia

2023
2026

Redacción:

Mesa de coordinación interna en materia de infancia e adolescencia
Concello de Tomiño.

Coordinación:

Concellería de Eurociudade, Xuventude e Participación Infantil.

Asistencia técnica:

Atelier SOCIAL sl.

ÍNDICE

1. **PAX 3.** INTRODUCCIÓN
2. EIXOS DE ACTUACIÓN:
 - **PAX. 4:** EIXO 1. DEREITOS, PARTICIPACIÓN E CIDADANÍA ACTIVA DA POBOACIÓN INFANTIL E ADOLESCENTE.
3. **PÁX. 8:** EIXO 2. INSTAURACIÓN DE CONTORNAS SEGURAS E PROTECTORAS PARA A INFANCIA E A ADOLESCENCIA: PROMOCIÓN DO BO TRATO, A IGUALDADE DE OPORTUNIDADES E A NON DISCRIMINACIÓN NA FAMILIA, A ESCOLA E A SOCIEDADE.
4. **PÁX. 13:** EIXO 3. DA VULNERABILIDADE Á RESILIENCIA: APOIO E ACOMPAÑAMENTO A NENAS, NENOS E ADOLESCENTES VÍTIMAS DE VIOLENCIA E AOS/AS MENORES EN CONTEXTOS DE VULNERABILIDADE OU EXCLUSIÓN SOCIAL E AS SÚAS FAMILIAS.
5. **PÁX. 17:** EIXO 4. CARA A UNHA CONTORNA URBANA MÁIS SEGURA, SOSTIBLE, INCLUSIVA, SAUDABLE E ATRACTIVA PARA A INFANCIA E A ADOLESCENCIA DE TOMIÑO. PARA QUE SEXAN SUXEITOS ACTIVOS E NON SIMPLE USUARIOS DE SEGUNDO OU TERCEIRA CATEGORÍA.
6. **PÁX. 21:** EIXO 5. ANÁLISE, MELLORA, RENOVACIÓN E CREACIÓN DE NOVOS SERVIZOS, INSTALACIÓNS E ACTIVIDADES ORIENTADAS Á INFANCIA E A ADOLESCENCIA EN TOMIÑO
7. **PÁX. 25:** EIXO 6. TRANSVERSALIDADE E INTEGRALIDADE DAS POLÍTICAS PÚBLICAS
8. **PÁX. 30:** SEGUEMENTO DO PLAN
9. **PÁX 31:** ORZAMENTO

1. INTRODUCCIÓN

O II Plan de Infancia e Adolescencia de Tomiño foi realizado grazas ao compromiso do equipo de goberno municipal e das persoas que traballan nesta administración. Con todo, o salto cualitativo á hora de concibir as políticas de infancia e adolescencia que implica o presente plan, non poden entenderse fóra do contexto do traballo que, desde moitas áreas do municipio xa se viña realizando desde hai anos para desenvolver as políticas municipais dirixidas a este grupo de poboación en termos de promoción e de dereitos.

A elaboración deste plan, é a continuación do pacto que selaron entre o concello de Tomiño e UNICEF no ano 2018 para ser unha Cidade Amiga da Infancia. Este selo que outorga Unicef aos municipios e cidades comprometidas coa promoción e implantación dos Dereitos Humanos e a Convención de Dereitos da nena e o neno é un distintivo que recoñece e pon en valor o traballo a favor das nenas, nenos e adolescentes realizados nos respectivos Gobernos Locais.

Ser unha Cidade Amiga da Infancia leva consigo unha serie de responsabilidades, como é a creación dunha Mesa de Coordinación Interna, a creación dun grupo de participación infantil e xuvenil, neste caso denominado polas propias nenas, nenos e adolescentes que o integran como “Voces Novas”, así como levar a cabo políticas que fagan de Tomiño un concello máis amigable coa infancia e a adolescencia.

Para a creación deste II Plan Municipal de Infancia e Adolescencia, foi necesario, facer en primeiro lugar, un Diagnóstico da Situación das Nenas, Nenos e Adolescentes de Tomiño no que poder analizar e reflexionar de maneira participativa, para coñecer a realidade das súas condicións de vida e axustar o máximo posible as medidas que se levarán a cabo nos seguintes catro anos e así poder ofrecer respostas que realmente respondan as súas necesidades.

2. EIXOS DE ACTUACIÓN

EIXO 1. DEREITOS, PARTICIPACIÓN E CIDADANÍA ACTIVA DA POBOACIÓN INFANTIL E ADOLESCENTE

Responde ao DEREITO A SER ESCOITADA/O

Contribúe aos seguintes ODS:

Comprende medidas e servizos que responden ás seguintes metas:

- meta 11.3 De aquí a 2030, aumentar a urbanización inclusiva e sostible e a capacidade para a planificación e a xestión participativas, integradas e sostibles dos asentamentos humanos en todos os países.
- meta 16.7 Garantir a adopción en todos os niveis de decisións inclusivas, participativas e representativas que respondan as necesidades.

A participación das nenas, nenos e adolescentes de Tomiño na vida do municipio nos asuntos que lles afectan e a súa capacidade de incidir nas institucións municipais e ser parte das decisións que se toman nelas, é un dos principais obxectivos deste plan. O Concello de Tomiño é consciente de que nenas, nenos e adolescentes son cidadás de pleno dereito e por iso un dos principios de actuación deste plan, baséase en reorientar a acción municipal para pasar da construción dunha cidade para a infancia a tratar de construír un espazo público e unha contorna local xunto coa infancia e a adolescencia, ao recoñecela como suxeito político de pleno dereito.

Pero para iso, resulta imprescindible que tanto as propias nenas, nenos e adolescentes de Tomiño, como o persoal técnico que traballa con e para elas e eles, sexan conscientes e coñezan a Convención sobre os Dereitos do Neno/a (1989) e acepten as implicacións que o exercicio destes dereitos supón e traballen en base a ela, superando unha percepción reducida que os ve e fainos menos capaces do que en realidade son. Trátase de fomentar a acción desde unha perspectiva dunha persoa cidadá que é posuidora de dereitos e que, traballando desde o compromiso e a responsabilidade, tamén é depositaria de deberes.

Por tanto, neste eixo inclúense todas aquelas accións relacionadas coa toma de conciencia por parte das nenas, nenos e adolescentes dos seus dereitos, e á vez o dar a coñecer a Convención sobre os Dereitos do Neno/a en as institucións e na sociedade Tomiñesa, capacitando ao persoal técnico do Concello para traballar cun enfoque de infancia. Tamén, e, sobre todo, inclúense neste eixo a articulación e creación daqueles órganos e espazos autónomos de participación infantil e adolescente que permitan a este grupo de poboación desenvolver de maneira permanente unha cidadanía activa, partindo das súas perspectivas, as súas prioridades, as súas formas de traballo e organización, de modo que

sintan e sexan axentes de cambio nas dinámicas do seu concello, participando na construción do seu futuro e o de Tomiño.

Por todo iso, é fundamental que se estableza e/ou fortalezan relacións e interconexións reais entre as diferentes iniciativas ligadas á infancia e a adolescencia que impulsa o concello de Tomiño e as que son promovidas desde os diferentes actores sociais do municipio, creando complicitades e sinerxías entre os diferentes esforzos e xerando espazos de inter aprendizaxe. Á vez, trátase de facer un esforzo sostido para que sexa a propia poboación infanto-xuvenil a que poida tamén participar neste proceso de interrelación e, á súa vez, poida coñecer máis do funcionamento do concello e as súas dinámicas.

Obxectivo xeral

Garantir o dereito á participación da poboación infantil e adolescente, como condición de cidadanía activa e responsable, creando as condicións e poñendo os medios necesarios para que se represente a si mesma e sexa parte das dinámicas sociais e institucionais de Tomiño.

Obxectivos específicos:

- 1.1. Garantir o dereito de participación de nenas, nenos e adolescentes en igualdade de condicións.
- 1.2. Xerar unha comunidade local de aprendizaxe compartida ao redor dos dereitos da infancia e as implicacións de traballar e educar desde un enfoque de dereitos, con obxectivos informativos, divulgativos e formativos, dirixido a familias, AMPAS, persoal técnico, político, persoal educativo e servizos privados que traballen con e para a infancia: “Escola Amiga da infancia”.

1.1. Garantir o dereito de participación de nenas, nenos e adolescentes en igualdade de condicións.

Responsables: Participación Infantil

Suxeitos involucrados: NNeA, Mocidade, Educación, centros de ensino, persoal técnico de departamentos que traballen con poboación menor de idade, Omix e outras Cidades Amigas da Infancia

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
1.1.1	a) Fortalecemento do grupo de participación aumentando o número de nenas, nenos e adolescentes en Voces Novas (sobre todo incorporando a menores en situación de vulnerabilidade e/ou con diversidade funcional).					6.2.1 6.2.3 6.2.10 2.17
	b) Dar máis visibilidade ao grupo de participación a través das canles de comunicación do concello e medios de comunicación da contorna (infomiño, radio Tui, Faro de Vigo etc.)					7.1.1
	c) Seguir celebrando os Plenos Anuais.					6.2.12
	d) Deseñar orzamentos participativos.					6.2.11
	e) Propiciar encontros con outros grupos da zona.					
	f) Adaptar a linguaxe en documentos do concello que teñan que ver coas persoas menores de idade.					6.2.7
	g) Fomentar o tecido asociativo xuvenil.					6.2.8
	h) Crear unha ferramenta ou estratexia de comunicación que permita á xente nova dar a súa opinión sobre as actividades de lecer e tempo libre que se realizan desde o goberno local.					6.2.15
	i) Facilitar a participación de nenas, nenos e adolescentes en encontros locais, provinciais, autonómicos e estatais.					7.0.10
	j) Estudar a posibilidade de habilitar unha casa da mocidade transfronteiriza. Para que NNeA de ambos os países poidan estreitar lazos.					
	k) Aumentar o número de propostas do OPIAM levadas a cabo polo goberno local.					6.2.16 7.0.23

1.2 Sensibilizar á poboación sobre os dereitos da infancia e adolescencia.						
Responsables: Participación Infantil						
Suxeitos involucrados: NNeA, AMPAS, Asociacións e outras entidades que traballen con Infancia, Alcaldía, Xuventude, Deportes, Cultura, Omix,						
Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
1.2.1	a) Informar ás AMPAS sobre os beneficios da participación Infantil.					6.1.1
	b) Coordinación con outras entidades que traballen coa infancia unha estratexia para que asuman a súa función educadora en valores.					6.1.9
	c) Dinamizar o apartado web de cidades amigas da infancia, onde tamén ir publicitando as medidas do plan que se van levando a cabo.					
	d) Crear un calendario de asistencia do persoal técnico e político ás formacións que ofrece Unicef.					
	e) Levar a cabo campañas de divulgación e visibilización dos dereitos da Infancia para o resto da poboación.					6.1.1 7.1.1

EIXO 2. INSTAURACIÓN DE CONTORNAS SEGURAS E PROTECTORES PARA AS NENAS, NENOS E ADOLESCENTES DE TOMIÑO: PROMOCIÓN DO BO TRATO, IGUALDADE DE OPORTUNIDADES E NON DISCRIMINACIÓN NA FAMILIA, A ESCOLA E A SOCIEDADE.

Responde ao dereito a ser valorado, respectado e tratado xustamente e ao dereito a acceder a servizos básicos

Contribúe aos seguintes ODS:

Comprende medidas e servizos que responden ás seguintes metas:

- meta 1.2 Para 2030, reducir polo menos á metade a proporción de homes, mulleres e nenos e nenas de todas as idades que viven na pobreza en todas as súas dimensións conforme as definicións nacionais.
- meta 2.1 Para 2030, poñer fin a todas as formas de malnutrición, incluso logrando, como moi tarde en 2025, as metas convidadas internacionalmente sobre o atraso do crecemento e a emaciación dos nenos menores de 5 anos, e abordar as necesidades de nutrición das adolescentes, as mulleres embarazadas e lactantes e as persoas de idade.
- meta 2.2 Poñer fin á fame, lograr a seguridade alimentaria e a mellora da nutrición e promover a agricultura sostible .
- meta 3.5 Fortalecer a prevención e o tratamento do abuso de substancias aditivas, incluído o uso indebido de estupefacientes e o consumo nocivo de alcol .
- meta 4.7 De aquí a 2030, asegurar que todos os alumnos adquiren os coñecementos teóricos e prácticos necesarios para promover o desenvolvemento sostible, entre outras cousas mediante a educación para o desenvolvemento sostible e os estilos de vida sostibles, os dereitos humanos, a igualdade de xénero, a promoción dunha cultura de paz e non violencia, a cidadanía mundial e a valoración da diversidade cultural e a contribución da cultura ao desenvolvemento sostible.
- meta 8.5 De aquí a 2030, lograr o emprego pleno e produtivo e o traballo decente para todas as mulleres e os homes, incluídos os mozos e as persoas con discapacidade, así como a igualdade de remuneración por traballo de igual valor.
- meta 10.2 De aquí a 2030, potenciar e promover a inclusión social, económica e política de todas as persoas, independentemente da súa idade, sexo, discapacidade, raza, etnia, orixe, relixión ou situación económica ou outra condición.
- meta 12.8 De aquí a 2030, asegurar que as persoas de todo o mundo teñan a información e os coñecementos pertinentes para o desenvolvemento sostible e os estilos de vida en harmonía coa natureza.
- meta 12a Axudar aos países en desenvolvemento a fortalecer a súa capacidade científica e tecnolóxica para avanzar cara a modalidades de consumo e produción máis sostibles.
- meta 16.1 Reducir significativamente todas as formas de violencia e as correspondentes taxas de mortalidade en todo o mundo.

Neste eixo recóllense medidas e actuacións que pretenden, á súa vez, dar resposta ás metas especificadas arriba.

“As contornas seguras e protectoras son aqueles espazos onde o bo trato é o pilar central das actuacións, é dicir, un lugar libre de todo tipo de violencia, abuso ou explotación, onde se respectan e séguense os dereitos humanos. No referente a espazos seguros para nenas, nenos e adolescentes, as persoas adultas que as/os acompañan réxense por ter en conta o interese superior da infancia e a adolescencia e o respecto aos seus dereitos humanos” (Pepa Horno, 2018)

Xerar estes espazos son garantía de calidade e rigor técnico no traballo con persoas, e é imprescindible a condición de que estes espazos estean habitados por nenas, nenos e adolescentes, cuxo coidado e protección recae en persoas adultas e ou institucións, organizacións e entidades que se encargan de xestionar estas contornas. E no caso de persoas menores que están a sufrir, é condición imprescindible para a súa recuperación.

As nenas, nenos e adolescentes dependen de que as figuras adultas responsables do seu coidado, garantan unhas características de seguridade e protección nos espazos de crianza e convivencia nos que habitan. É por iso, que este eixo é un pilar fundamental do II Plan Municipal de Infancia e Adolescencia de Tomiño, xa que se terán en conta, por unha banda, a capacidade de crear condicións e abarcar accións que permitan fortalecer as contornas seguras de Tomiño que xa existen, partindo da capacidade de detección e actuación cando se atopan en situacións de violencia e malos tratos; e á súa vez, se promovan e garantan contornas baseadas na crianza respectuosa e positiva, a afectividade consciente por parte das persoas adultas encargadas do coidado, a protección e o acompañamento das nenas, nenos e adolescentes de Tomiño. Así como, xerar e facilitar a creación de novos espazos que seguen esta filosofía.

Todo isto acompañado do fomento do desenvolvemento de competencias emocionais, valores sociais e a capacidade de transformación das nenas, nenos e adolescentes como unha das condicións necesarias para a creación destas contornas protectoras e fomento do bo trato á infancia e adolescencia de Tomiño.

Por tanto, o obxectivo deste eixo é fomentar unha cultura do bo trato e o coidado da Infancia e a Adolescencia en todas as contornas, físicos e sociais, onde as nenas, nenos e adolescentes desenvólvense e relaciónanse (familias, escola, grupo de amizades e en toda a sociedade Tomiñesa en xeral). O que se pretende conseguir é crear un rexeitamento ás condutas violentas e agresivas, capacitar ás propias nenas, nenos e adolescentes, pero tamén ás persoas adultas responsables do seu coidado para a xestión de conflitos (interpersoais e grupais) que eviten condutas excluíntes e daniñas para a infancia e adolescencia.

Isto non é posible, se ademais non se ten en conta a desigualdade de oportunidades que se dá na sociedade (por xénero, etnia, diversidade funcional etc.) polo que é necesario levar a cabo unha política transversal que busque sensibilizar e cambiar estas desigualdades, influíndo sobre todo nas novas xeracións. Un traballo que é necesario levar a cabo cun enfoque de comunidade, onde as persoas e suxeitos clave (concello, familias, escolas, asociacións etc.) implíquense conxuntamente para promover e velar polo benestar das nenas, nenos e adolescentes.

Obxectivo xeral

Seguir traballando para o mantemento e a creación de novas contornas seguras e protectoras para a infancia e adolescencia facendo fincapé no bo trato.

Obxectivos específicos

2.1 Favorecer e potenciar a educación en valores, a convivencia social e o coñecemento do municipio.

2.2. Impulsar a conciliación, a corresponsabilidade social e o recoñecemento da diversidade das familias e das infancias e adolescencias.

2.3. Impulsar a coeducación para a prevención da violencia machista entre a poboación máis nova.

2.4. Creación de espazos seguros para a infancia no municipio.

2.1. Favorecer e potenciar a educación en valores, a convivencia social e o coñecemento do municipio.

Responsables: Educación

Suxeitos involucrados: NNeA, centros de ensino, AMPAS, persoal técnico de departamentos que traballa con poboación menor de idade.

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
2.1.1	a) Desenvolvemento de accións para a prevención do absentismo escolar.					6.4.32
	b) Realizar talleres e actividades de educación emocional.					6.4.54
	c) Manter e ampliar actividades de apoio escolar a nenos e nenas con dificultades económicas e sociais.					6.4.33
	d) Abordar o tema do bo uso dos dispositivos electrónicos entre a xente nova pero tamén coas nais e pais, para que poidan acompañar mellor ás súas fillas/os e ofrezan un mellor exemplo.					6.6.17
	e) Realizar campañas e programas preventivos do Acoso Escolar.					6.6.9
	f) Ofrecer formación específica para familias sobre temáticas relevantes, como saúde mental, colectivo LGTBIQA+, igualdade de xénero etc.					6.5.3 6.6.4 6.4.42
	g) Realizar talleres e actividades sobre educación sexual e relacións afectivas sas que inclúan unha visión sobre o colectivo LGTBIQA+.					6.5.3
	h) Realizar actividades para sensibilizar sobre o racismo e a xenofobia.					6.5.5

2.2 Impulsar a conciliación, a corresponsabilidade social e o recoñecemento da diversidade das familias e das infancias e adolescencias.

Responsables: Educación e benestar social

Suxeitos involucrados: NNeA, Educadora familiar, familias.

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
2.2.1	a) Seguir ofrecendo os programas de EncaixaT, “Medrando en familias”, Atención temperá.					6.4.26
						6.4.27
						6.4.54
	b) Seguir mellorando e ampliando os servizos de conciliación familiar para período vacacional e estudar melloras que se poidan ofrecer o resto do ano, sobre todo para familias monoparentais e ou mulleres que sufriron violencia machista.					7.0.40
						7.0.79
	c) Levar a cabo o programa de inclusión de persoas con discapacidade presentado no Plan de acción para a implantación dos ODS do concello de Tomiño.					

2.3 Impulsar a coeducación para a prevención da violencia machista entre a poboación máis nova

Responsables: Bienestar Social

Suxeitos Involucrados: NNeA, familias, Educadora familiar, Técnica Igualdade, Cultura, Xuventude, Omix

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
2.3.1	a) Favorecer un maior protagonismo das nenas, nenos e adolescentes nos actos do Día contra a violencia cara ás Mulleres (25 de novembro)					
	b) Dar maior espazo á participación das nenas, nenos e adolescentes nas actividades do Día da Muller (8 de marzo).					
	c) Ofrecer talleres gratuítos de defensa persoal destinados ás nenas e adolescentes.					
	d) Diseñar un programa de talleres e actividades para ofrecer aos centros de ensino para a prevención da violencia de xénero e a promoción da igualdade de xénero.					6.6.5
	e) Ofrecer actividades culturais e de lecer e tempo libre para público infantil e xuvenil que traten sobre a Igualdade de xénero.					

2.4 Creación de espazos seguros para a infancia no municipio.

Responsables: Participación Xuvenil

Suxeitos Involucrados: NNeA, Comercios, familias

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
2.4.1	a) Crear puntos seguros para a infancia onde os comercios locais sexan os protagonistas, ofrecéndolles o seu apoio cando as nenas, nenos e adolescentes atópanse desprotexidos facilitándolles un lugar ao que poder recorrer en caso de emerxencia.					6.4.55

EIXO 3. DA VULNERABILIDADE Á RESILIENCIA: APOIO E ACOMPAÑAMENTO A NENAS, NENOS E ADOLESCENTES VÍTIMAS DE VIOLENCIA E AS/OS MENORES EN CONTEXTOS DE VULNERABILIDADE OU EXCLUSIÓN SOCIAL E AS SÚAS FAMILIAS.

Responde ao dereito a vivir en contornas seguras e limpas

Contribúe aos seguintes ODS:

Comprende medidas e servizos que responden ás seguintes metas:

- meta 1.2 Para 2030, reducir polo menos á metade a proporción de homes, mulleres e nenos e nenas de todas as idades que viven na pobreza en todas as súas dimensións conforme as definicións nacionais.
- meta 3.5 Fortalecer a prevención e o tratamento do abuso de substancias aditivas, incluído o uso indebido de estupefacientes e o consumo nocivo de alcol
- meta 5.2 Eliminar todas as formas de violencia contra todas as mulleres e as nenas nos ámbitos público e privado, incluídas trátaa e a explotación sexual e outros tipos de explotación
- meta 7.2 De aquí a 2030, aumentar considerablemente a proporción de enerxía renovable no conxunto de fontes enerxéticas
- meta 10.2 De aquí a 2030, potenciar e promover a inclusión social, económica e política de todas as persoas, independentemente da súa idade, sexo, discapacidade, raza, etnia, orixe, relixión ou situación económica ou outra condición.
- meta 11.2 De aquí a 2030, proporcionar acceso a sistemas de transporte seguros, asequibles, accesibles e sostibles para todos e mellorar a seguridade viaria, en particular mediante a ampliación do transporte público, prestando especial atención ás necesidades das persoas en situación de vulnerabilidade, as mulleres, os nenos, as persoas con discapacidade e as persoas de idade
- meta 13.3 Mellorar a educación, a sensibilización e a capacidade humana e institucional respecto de a mitigación do cambio climático, a adaptación a el, a redución dos seus efectos e a alerta temperá
- meta 16.1 Reducir significativamente todas as formas de violencia e as correspondentes taxas de mortalidade en todo o mundo

Este eixo, é unha extensión do anterior, pero facendo fincapé nas nenas, nenos, adolescentes e as súas familias que viven en situación de exclusión social, que viven situacións de violencia, desamparo e ou discriminación. Por tanto, as medidas e actuacións que aquí se recollen teñen o obxectivo da protección e promoción do desenvolvemento e benestar das persoas menores que parten dunha situación de desvantaxe social provocada polas súas características, que poden ter que ver coa súa etnia, orixe, diversidade funcional, clase social ou por sufrir algún tipo de violencia na contorna familiar, escolar ou social.

Tanto a pobreza como a violencia colocan ás nenas, nenos e adolescentes en situación de vulnerabilidade, o que implica que poidan sufrir carencias (económicas, de vivenda e afectivas), discriminación (por motivos culturais, de xénero, pola súa idade, orientación sexo-afectiva, diversidade funcional etc.) ou dano. Todo isto implica sobre todo a falta de “poder”.

Desde este II Plan Municipal de Infancia e Adolescencia queremos engadir á responsabilidade das institucións e o contexto familiar e social para atallar as devanditas vulnerabilidades, a propia capacidade das nenas, nenos e adolescentes como axentes activos no seu propio cambio, é dicir, como seres resilientes, capaces de facer fronte ás situacións adversas que lles afectan, ofrecéndolles os apoios adecuados. Desta forma incentívase a capacidade de elección e decisión sobre as súas propias vidas, o que as/os sitúa máis preto de poder desenvolver unha vida plena e ao alcance das oportunidades que outras nenas, nenos e adolescentes teñen.

Obxectivo xeral

Atender de maneira integral á infancia, á adolescencia e ás súas familias ante calquera situación de vulnerabilidade social ou violencia familiar, potenciando unha intervención con enfoque comunitario e que poña énfase no carácter preventivo das actuacións realizadas.

Obxectivos específicos

3.1. Fortalecer e desenvolver medidas e programas de carácter preventivo e de resposta temperá para conter os procesos de violencia familiar e vulnerabilidade social entre a infancia e a adolescencia de Tomiño e as súas familias.

3.2. Incorporar o enfoque de infancia en todas as intervencións, programas, servizos e prestacións económicas que se ofrecen desde a Rede Municipal de Servizos Sociais e que impactan dalgún modo no benestar infantil e adolescente.

3.1 Fortalecer e desenvolver medidas e programas de carácter preventivo e de resposta temperada para conter os procesos de violencia familiar e vulnerabilidade social entre a infancia e a adolescencia de Tomiño e os seus familias.

Responsables: Benestar social

Suxeitos Involucrados: NNeA, familias, centros de ensinanza, Educadora familiar, Técnica Igualdade, Xuventude, Educación

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
3.1.1	a) Dar continuidade a todas as medidas e programas que xa se están levando a cabo.					6.4.7 6.4.8 6.6.3 6.6.5
	b) Manter e aumentar as medidas de emerxencia económica e as axudas para as familias de Tomiño solicitantes que cumpran cos requisitos establecidos.					6.4.10 6.4.12 6.4.14 6.4.22 7.1.15 7.0.52
	c) Dotar de maior autonomía e empoderar a as/os menores de Tomiño para que sexan elas/es mesmos quen identifique e comuniquen as situacións de violencia, vulnerabilidade e/ou exclusión social na que poidan atoparse: ▪ Diseñar unha estratexia comunicativa e informativa a nivel municipal para sensibilizar a as/os menores de Tomiño sobre os problemas de violencia familiar, violencia sexual, exclusión social, pobreza e discriminación que poidan sufrir. ▪ Estudar a posibilidade de poñer en marcha algún tipo de canle de comunicación directa co Servizo de Benestar social e ou Educación Familiar, para promover a comunicación dos problemas e os malestares da infancia por parte das propias nenas, nenos e adolescentes. ▪ Diseñar campañas de difusión do traballo de Benestar Social para dar visibilidade do traballo que se realiza entre toda a poboación e en especial á Infancia e Adolescencia para achegarlles este servizo e restarlle as posibles connotacións negativas.					6.4.9 7.0.3
	d) Abordar o tema da saúde mental a través de campañas e accións de visibilización acerca desta causa.					6.4.42

3.2 Incorporar o enfoque de infancia en todas as intervencións, programas, servizos e prestacións económicas que se ofrecen desde a Rede Municipal de Servizos Sociais e que impactan de algún xeito no benestar infantil e adolescente.

Responsables: Benestar Social

Suxeitos Involucrados: NNeA, familias, centros escolares.

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
3.2.1	a) Revisar cun enfoque de infancia os actuais sistemas de recollida de información e avaliación dos servizos da área de Benestar Social: • Establecer unha comunicación máis fluída coa Xunta de Galicia para que faciliten os datos sobre poboación infantil e adolescente aos que como goberno local non temos acceso. • Desenvolver instrumentos de avaliación participativa dos servizos sociais municipais por parte das/os menores que son usuarias/vos dos mesmos e poñelos en práctica.					6.4.17 6.4.50 6.4.52 6.1.19 6.2.20 6.6.28 6.6.29 6.6.19 6.6.20

EIXO 4. CARA UN ENTORNO URBANO MÁIS SEGURO, SOSTIBLE, INCLUSIVO, SAUDABLE E ATRACTIVO PARA A INFANCIA E A ADOLESCENCIA DE TOMIÑO. PARA QUE SEXAN SUXEITOS ACTIVOS E NON SIMPLES USUARIOS DE SEGUNDA OU TERCEIRA CATEGORÍA.

Responde ao dereito a ser nena/o, vivir en contornas seguras e limpas

Contribúe aos seguintes ODS:

Comprende medidas e servizos que responden ás seguintes metas:

- meta 1.2 Para 2030, reducir polo menos á metade a proporción de homes, mulleres e nenos e nenas de todas as idades que viven na pobreza en todas as súas dimensións conforme as definicións nacionais.
- meta 3.5 Fortalecer a prevención e o tratamento do abuso de substancias aditivas, incluído o uso indebido de estupefacientes e o consumo nocivo de alcol.
- meta 3.7 Para 2030, garantir o acceso universal aos servizos de saúde sexual e reprodutiva, incluídos os de planificación da familia, información e educación, e a integración da saúde reprodutiva nas estratexias e os programas nacionais.
- meta 5.2 Eliminar todas as formas de violencia contra todas as mulleres e as nenas nos ámbitos público e privado, incluídas a trata e a explotación sexual e outros tipos de explotación.
- meta 7.2 De aquí a 2030, aumentar considerablemente a proporción de enerxía renovable no conxunto de fontes enerxéticas.
- meta 10.2 De aquí a 2030, potenciar e promover a inclusión social, económica e política de todas as persoas, independentemente da súa idade, sexo, discapacidade, raza, etnia, orixe, relixión ou situación económica ou outra condición.
- meta 11.1 De aquí a 2030, asegurar o acceso de todas as persoas a vivendas e servizos básicos adecuados, seguros e asequibles e mellorar os barrios marxinais.
- meta 11.2 De aquí a 2030, proporcionar acceso a sistemas de transporte seguros, asequibles, accesibles e sostibles para todos e mellorar a seguridade viaria, en particular mediante a ampliación do transporte público, prestando especial atención ás necesidades das persoas en situación de vulnerabilidade, as mulleres, os nenos, as persoas con discapacidade e as persoas de idade.
- meta 13.3 Mellorar a educación, a sensibilización e a capacidade humana e institucional respecto de a mitigación do cambio climático, a adaptación a el, a redución dos seus efectos e a alerta temperá.
- meta 16.1 Reducir significativamente todas as formas de violencia e as correspondentes taxas de mortalidade en todo o mundo.

No deseño das contornas urbanas, a miúdo, non se ten en conta que as nenas, nenos e adolescentes teñen o dereito de transitar as rúas, xogar e divertirse nelas, desprazarse duns lugares a outros, sen necesidade de ir sempre acompañadas/os, usar o espazo para participar, aprender etc. Se non que se deseñan sen ter en conta as necesidades da poboación menor de idade, e prímase o uso que as persoas adultas fan delas, por iso é polo que os vehículos e os espazos de consumo ocupen a maior parte do territorio.

O estilo de vida, marcado polos ritmos das persoas adultas, as dificultades para a conciliación familiar, as obrigacións académicas de as/os menores, non axudan a que os tempos das nenas, nenos e adolescentes énanse de formas de relación e xogo máis propias e adecuadas para esas idades, onde poder fomentar o desenvolvemento e a riqueza para lograr unha personalidade máis integral.

É por isto, que este eixo centrarase en marcar as liñas que permitan promover o uso das rúas, os espazos públicos, as zonas ao aire libre para que as nenas, nenos e adolescentes de Tomiño consigan moverse e desenvolverse con máis facilidade, autonomía e seguridade, contando coas súas achegas e un papel máis activo á hora de deseñar novos espazos, implicándoos directamente na transformación e mantemento do municipio, para asegurarse así, de que os seus gustos, necesidades e intereses están presentes nos distintos recursos

Outro dos obxectivos deste eixo tamén é que as nenas, nenos e adolescentes consigan ter un maior coñecemento de todo o seu municipio, facendo fincapé nas aldeas máis apartadas ou menos transitadas pola xente nova e aumentar o sentimento de pertenza.

Para conseguir todo isto tamén é necesario, que á súa vez, trabállese para implicalos na transición ecolóxica que pronto todos os municipios deberán poñer en marcha, ou continuar, aqueles que xa empezasen a poñer en marcha as medidas acordadas, como é o caso de Tomiño, que xa conta con moito traballo realizado nese sentido, como ben indican as propias nenas, nenos e adolescentes que valoraron moi positivamente todo o traballo de educación e sensibilización ambiental que se leva facendo desde o concello.

Este Plan dá a oportunidade de seguir traballando ao redor desta temática incorporando, á súa vez, as demandas que expuxeron as persoas menores de idade de Tomiño.

Obxectivo xeral:

Involucrar activamente as nenas, nenos e adolescentes no proceso de transformación do contorno urbano, para que de esta forma Tomiño responda as lóxicas, necesidades e imaxinario das persoas menores de idade del municipio.

Obxectivos específicos:

4.1. Adecuar e innovar o deseño dos espazos públicos, tomando en conta as lóxicas, necesidades e imaxinario de NNeA (desde unha visión de participación) e creando condicións para unha contorna máis segura, amigable e inclusivo, que favoreza a autonomía de nenas, nenos e adolescentes.

4.2. Desenvolver estratexias de atención á infancia e adolescencia que, tomando en conta a realidade social e urbanística de Tomiño, avancen cara a unha maior igualdade de oportunidades e contribúan a reducir o actual desequilibrio territorial do concello no que a instalacións, equipamento e oferta de servizo refírese.

4.3. Impulsar programas de sensibilización e accións directas que potencien a sustentabilidade ambiental e o coidado do municipio.

4.1 Adecuar e innovar o deseño dos espazos públicos, tomando en conta as lóxicas, necesidades e imaxinario de NNeA (desde unha visión de participación) e creando condicións para unha contorna máis segura, amigable e inclusiva, que favoreza a autonomía de nenas, nenos e adolescentes.						
Responsables: Xuventude e Urbanismo						
Suxeitos involucrados: NNeA, centros escolares, AMPAS						
Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
4.1.1	a) Continuar co programa de camiños escolares.					6.6.37
	b) Poñer en marcha campañas de seguridade viaria en todas as parroquias, orientadas sobre todo a público adulto (coa participación de nenas, nenos e adolescentes)					6.6.36
	c) Abordar o tema da seguridade percibida por nenas, nenos e adolescentes e buscar medidas de protección desde o seu punto de vista.					
	d) Buscar solucións para que a xente nova poida reunirse nos días de choiva, ex: unha casa da mocidade, ou algún espazo cuberto.					6.6.35

4.2 Desenvolver estratexias de atención á infancia e adolescencia que, tomando en conta a realidade social e urbanística de Tomiño, avancen cara a unha maior igualdade de oportunidades e contribúan a reducir o actual desequilibrio territorial do concello no que a instalacións, equipamentos e oferta de servizos se refire.						
Responsables: Urbanismo e Xuventude						
Suxeitos involucrados: NNeA, urbanismo, participación infantil						
Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
4.2.1	a) Seguir traballando na humanización de prazas do resto de parroquias e adecuar a velocidade máxima en zonas conflictivas.					6.6.35

4.3 Impulsar programas de sensibilización e accións directas que potencien a sostibilidade medioambiental e o coidado do municipio.						
Responsables: Medio Ambiente e Participación Infantil						
Suxeitos Involucrados NNeA, centros escolares, AMPAS, Comunidades de Montes, Asociacións						
Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
4.3.1	a) Seguir coa educación e sensibilización ambiental que se está levando a cabo e tentar conectala de forma transfronteiriza.					6.6.44
	b) Buscar alternativas de mobilidade para as aldeas, así como descentralizar as actividades que se realizan no concello.					
	c) Achegar ás aldeas propostas culturais, deportivas de lecer e tempo libre (punto 5)					
	d) Facilitar máis puntos de contedores de reciclaxe nas aldeas.					
	e) Involucrar a todos os centros de ensino para que se unan ao programa de promoción de residuo cero.					6.6.41
	f) Aumentar a cooperación e coordinación coas comunidades de montes para que sexan máis sostibles.					
	g) Profundar o impulso da rede de carrís bici, dialogando con e tomando en conta as prioridades de NNyA.					6.6.39

EIXO 5. ANÁLISE, MELLORA, RENOVACIÓN E CREACIÓN DE NOVOS SERVIZOS, INSTALACIÓNS E ACTIVIDADES ORIENTADAS Á INFANCIA E A ADOLESCENCIA DE TOMIÑO.

Responde ao dereito a ser nena/o,

Contribúe aos seguintes ODS:

Comprende medidas, actuacións e servizos que responden ás seguintes metas:

- meta 11.1 De aquí a 2030, asegurar o acceso de todas as persoas a vivendas e servizos básicos adecuados, seguros e asequibles e mellorar os barrios marxinais das cidades.
- meta 11.2 De aquí a 2030, proporcionar acceso a sistemas de transporte seguros, asequibles, accesibles e sostibles para todos e mellorar a seguridade viaria, en particular mediante a ampliación do transporte público, prestando especial atención ás necesidades das persoas en situación de vulnerabilidade, ás mulleres, os nenos, as persoas con discapacidade e as persoas de idade.
- meta 3.7 Para 2030, garantir o acceso universal aos servizos de saúde sexual e reprodutiva, incluídos os de planificación da familia, información e educación, e a integración da saúde reprodutiva nas estratexias e os programas nacionais.

É por isto que un dos principais retos deste eixo consiste en desenvolver unha programación municipal que cubra todas as necesidades e responda os intereses deste sector de poboación, desagregando en tramos de idade para axustarse máis ás necesidades e capacidades de cada etapa, sendo elas e eles parte activa no deseño destas actividades.

Aínda así, non podemos obviar o feito de que existen actuacións nas distintas áreas e departamentos que contan cunha serie de marcos legais e institucionais que en ocasións non permiten ter tanta flexibilidade e capacidade de adaptación, por iso é necesario, por unha banda, deseñar unha oferta de carácter innovador que teña en conta novas tendencias e intereses, e por outra banda, crear canles de comunicación directa para que as nenas, nenos e adolescentes poidan facer chegar as súas ideas e propostas de servizos e actividades que lles gustaría ter no concello.

Non podemos esquecer, ademais, que Tomiño non conta con atención especial á infancia de 0 a 3 máis aló das escolas infantís polo que faltan espazos de crianza para as familias con menores desas idades. E tamén é importante non esquecer que a franxa de idade que comprende entre os 15 aos 18 anos é complicado lograr a súa participación nas actividades que se ofertan desde o concello.

Obxectivo xeral

Fortalecer a capacidade e calidade dos servizos, actividades e instalacións municipais dirixidas especificamente á infancia e a adolescencia, así como aquelas de carácter xeral das que tamén é beneficiaria a infancia e adolescencia do municipio, ampliando a súa cobertura e renovándoas no que se refire tanto ao tipo de servizo e/ou actividade que se ofrece, como á súa forma de xestionalo, en coherencia coas demandas e propostas formuladas directamente polas propias nenas, nenos e adolescentes, fortalecendo a súa autonomía no uso, así como a súa participación no conxunto do proceso e non só como beneficiarias/os últimos do mesmo.

Obxectivos específicos

5.1 Ampliar a oferta de espazos ao aire libre e os lugares públicos pechados/cubertos onde as/os adolescentes poidan “estar” e conten con suficiente autonomía.

5.2 Crear ferramentas para abrir a participación ás nenas, nenos e adolescentes para que poidan incidir de maneira permanente e estruturada na Programación Cultural, deportiva, formativa de Lecer e Tempo Libre da Tomiño.

5.1 Ampliar a oferta de espazos ao aire libre e os lugares públicos pechados / cubertos onde as/os adolescentes poidan “estar” e conten con suficiente autonomía.						
Responsables: Xuventude						
Suxeitos involucrados: NNeA, OMX, Cultura, Deportes, Ocio e Tempo Libre, Voces Novas, Voluntariado, Grupo transfronteirizo						
Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
5.1.1	a) Definir xunto co Grupo de Participación infantil e adolescente, o voluntariado e o grupo transfronteirizo as prioridades en canto a espazos cubertos non pechados para o uso de NNeA e para actividades culturais e implementación das accións propostas, nos próximos anos se se estiman viables. (Introducir no deseño de parques e demais espazos formatos atractivos para NNeA, a partir dun diálogo, por exemplos áreas circulares informais, randeeiras colectivas, tendo en contas as distintas diversidades funcionais etc.)					
	b) Ampliar a oferta de actividades e espazos adaptados para menores con algún tipo de diversidade funcional.					6.3.10
	c) Analizar a posibilidade de poñer “puntos de enchufes” en zonas públicas abertas.					
	d) Análise da rede pública de wifi e o seu acceso e de ser pertinente readecuala progresivamente.					

5.2 Crear ferramentas para abrir a participación ás nenas, nenos e adolescentes para que poidan incidir de maneira permanente e estruturada na Programación Cultural, deportiva, formativa de Ocio e Tempo Libre de Tomiño.

Responsables: Xuventude e Participación infantil

Suxeitos involucrados: NNeA, Omix, Deportes, Cultura, Ocio e tempo libre

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
5.2.1	a) Desenvolver programacións anuais desagregadas por franxas de idade e cobertura territorial, tanto de forma compartida como coordinada entre áreas. Empezar esta acción en 2023, para a programación de 2024, 2025 e 2026.					6.3.1
	6.3.6					
	7.0.73					
b) Incorporar mecanismos de avaliación da oferta municipal para que poidan incluírse as propostas de adaptacións e/ou novas actividades por parte de NNeA						
c) Descentralizar a oferta de actividades culturais, deportivas, de lecer e tempo libre, así como as actividades extraescolares aproveitando os espazos propios que xa existen en cada parroquia.						7.0.88

EIXO 6. TRANSVERSALIDADE E INTEGRALIDADE DAS POLÍTICAS PÚBLICAS

O obxectivo principal de actuación deste eixo, ten que ver coa creación de espazos de coordinación e reflexión, ferramentas de coñecemento da realidade e mecanismos de seguimento e avaliación das políticas públicas deseñadas con enfoque de infancia e seguindo os Dereitos da Convención da Infancia. Polo que as actuacións deste eixo teñen que facilitar a posta en marcha dos cinco eixos anteriores para que as nenas, nenos e adolescentes de Tomiño teñan garantidos os seus dereitos, o seu benestar e desenvolvemento.

Por iso é polo que o primeiro obxectivo deste eixo é levar a cabo accións que permitan coñecer a incidencia real de todas as actuacións municipais que repercutan directa ou indirectamente sobre o benestar da infancia e a adolescencia.

O segundo obxectivo é crear estratexias e espazos comúns de coordinación para a supervisión dos programas, actividades e servizos municipais, intermunicipais e interinstitucionais destinados á infancia, adolescencia e familias. Para iso é imprescindible crear sinerxías e unha abordaxe integrada entre os departamentos, así como potenciar a capacidade do persoal técnico involucrado dotándoo de coñecementos, ferramentas e recursos básicos necesarios para levar a cabo este traballo.

Tamén son importantes neste eixo, os instrumentos de avaliación do propio Plan, implementando un sistema de seguimento e avaliación que permita coñecer e mellorar as actuacións que se identifique que non cumpran cos obxectivos establecidos.

Por último, a capacitación e a formación do persoal técnico e político en materia de Infancia, adolescencia e as súas familias, así como coñecer as problemáticas que máis afectan a este sector da poboación é outro dos obxectivos deste eixo.

Obxectivo xeral

Implementar políticas públicas, orientadas á mellora das condicións de vida da infancia e a adolescencia, de maneira transversal e integral, para optimizar o funcionamento e xestión do Concello de Tomiño, xerando un maior impacto social a partir das sinerxías e o traballo conxunto dos suxeitos activos de Tomiño que traballan con infancia e adolescencia a partir dos cinco eixos de acción anteriores.

Obxectivos específicos

- 6.1. Garantir o funcionamento da mesa de coordinación interdepartamental, como órgano crave de coordinación interna do concello de Tomiño no que ao traballo coa infancia e a adolescencia refírese.
- 6.2. Poñer en marcha procedementos de coordinación técnica interdepartamentais e protocolos inter e departamentais de actuación específicos, que tomen en conta e sexan coherentes cunha infancia e adolescencia que participa como suxeito activo na súa cidade.
- 6.3. Implementar sistemas de información e comunicación en contornas colaborativas que promovan a fluidez da información, bancos de datos (estadísticas) procedementos e comunicacións, como condición para mellorar a calidade na prestación de servizos, a eficiencia, a capacidade de medición de impacto e a análise e, máis en xeral, unha xestión transversal en Tomiño.
- 6.4. Impulsar accións formativas periódicas permanentes para o persoal das administracións e entidades cidadás que fortalezan as bases para a implementación de políticas orientadas ao benestar e mellora das condicións de vida e a participación de pleno dereito da infancia e a adolescencia de Tomiño.
- 6.5 Coordinar accións e medidas con outras administracións para a implementación de políticas articuladas orientadas ao benestar e mellora das condicións de vida da infancia e a adolescencia.
- 6.6 Articular redes estables e sostibles, de traballo, coordinación, programación e inter aprendizaxes, en materia de prevención, concienciación, sensibilización e acción sobre problemáticas sociais relacionadas coa infancia e a adolescencia do municipio entre os centros educativos, as entidades cidadás, os equipos de prevención das áreas de servizos sociais municipais e os corpos e forzas de seguridade do estado, así como coas familias e outros recursos ou servizos que sexan relevantes.

6.1 Garantir o funcionamento da mesa de coordinación interdepartamental, como órgano clave de coordinación interna do concello de Tomiño no que a traballo coa infancia e a adolescencia se refire.

Responsables: Xuventude e participación Infantil

Suxeitos involucrados: Integrantes da Mesa de Coordinación Interna

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
6.1.1	a) Integración de novos departamentos, áreas e servizos do concello. (2023 traballo e igualdade, 2024 urbanismo e medioambiente, 2025 acción rural e promoción económica)					6.1.17
	b) Traballo interno en cada departamento para garantir a difusión interna do traballado na mesa e a integración das súas implicacións no que facer do departamento.					
	c) Establecer un sistema de traballo estruturado (secretaría técnica, sesións planificadas metodoloxicamente, rexistro e documentación do traballo, accesibilidade directa desde os departamentos, etc.) e mantelo en funcionamento.					
	d) Desenvolver procesos e/ou protocolos interdepartamentais en accións craves a desenvolver para a infancia e adolescencia.					

6.2 Por en marcha procedementos de coordinación técnica interdepartamentais e protocolos interdepartamentais de actuación específicos, que tomen en conta e sexan coherentes cunha infancia e adolescencia que participa como suxeito activo no seu municipio.

Responsables: Xuventude e participación infantil

Suxeitos involucrados Integrantes de la Mesa de Coordinación Interna

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
6.2.1	a) Establecer un plan calendarizado en base a prioridades interdepartamentais.					6.1.16
	b) Definir procesos e/ou protocolos interdepartamentais (1 o ano).					
	c) Definir protocolos departamentais nos aspectos claves no traballo coa infancia e adolescencia en base ás priorizacións de cada departamento.					
	d) Identificar proxectos clave a desenvolver coa participación da infancia e adolescencia en cada departamento e implementar, ao menos, un proxecto en cada departamento durante o período de vixencia do plan.					

6.3 Implementar sistemas de información e comunicación en entornos colaborativos que promovan a fluidez da información, bancos de datos (estadísticas) procedementos e comunicacións, como condición para mellorar a calidade na prestación de servizos, a eficiencia, a capacidade de medición de impacto e o análise e, en xeral, unha xestión transversal en Tomiño.

Responsables: Xuventude e participación Infantil

Suxeitos involucrados: Integrantes da Mesa de Coordinación Interna

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
6.3.1	a) Tomar conciencia como Concello do conxunto de actuacións desenvolvidas a favor da infancia e a adolescencia ata o momento.					6.1.18
	b) Análise e mapeo de todas as accións ligadas a infancia e adolescencia desenvolvidas, ou en proceso de desenvolvemento, polos diferentes departamentos, con énfases no que a xestión da información e comunicación con outros departamentos refírese.					
	c) Elaborar unha análise e mapeo dos proxectos e servizos de carácter privado do concello dirixidos á infancia e a adolescencia de Tomiño e as súas familias.					
	d) Creación dun banco de experiencias e boas prácticas con infancia e adolescencia no Concello de Tomiño accesible a toda a poboación.					
	e) Crear e socializar un modelo de avaliación de impacto das actuacións desenvolvidas en materia de infancia e adolescencia no municipio de Tomiño.					

6.4 Impulsar accións formativas periódicas permanentes para o persoal das administracións e entidades cidadás que fortalezan as bases para a implementación de políticas orientadas ao benestar e mellora das condicións de vida e a participación de pleno dereito da infancia e adolescencia de Tomiño.

Responsables: Xuventude e participación Infantil

Suxeitos involucrados: Integrantes de la Mesa de Coordinación Interna, madres y padres

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
6.4.1	a) Planificación dun sistema de formación permanente no Concello de Tomiño que involucre de maneira progresiva a todos os suxeitos implicados no traballo con infancia e adolescencia no municipio, en liña coa estratexia da "Escola Amiga da Infancia" • Para persoal técnico e político • Para asociacións e organizacións que traballan con infancia e adolescencia • Para nais e pais					6.1.6 6.1.12
	b) Desenvolvemento de formacións específicas aplicadas ás necesidades concretas das distintas áreas técnicas e departamentos do Concello.					

6.5 Coordinar accións e medidas con outras administracións para a implementación de políticas articuladas orientadas ao benestar e mellora das condicións de vida da infancia e a adolescencia.

Responsables: Xuventude e participación Infantil

Suxeitos involucrados: Integrantes da Mesa de Coordinación Interna, nais e pais

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
6.5.1	Impulso á creación dunha comunicación fluída e espazos de encontro para coordinar e potenciar as accións relacionadas coa infancia e a adolescencia dos diferentes departamentos do Concello con outros concellos da zona que traballan con perspectiva de Infancia e Adolescencia. Asociacións da zona que traballan con Infancia e Adolescencia.					6.1.15

6.6 Articular redes estables e sostibles, de traballo, coordinación, programación e inter aprendizaxes, en materia de prevención, concienciación, sensibilización e acción sobre problemáticas sociais relacionadas coa infancia e a adolescencia do municipio entre os centros educativos, as entidades cidadás, os equipos de prevención das áreas de servizos sociais municipais e os corpos e forzas de seguridade do estado, así como coas familias e outros recursos ou servizos que sexan relevantes.

Responsables: Xuventude e participación Infantil

Suxeitos involucrados: Integrantes da Mesa de Coordinación Interna, nais e pais

Cód	Actividades	2023	2024	2025	2026	Indicadores
6.6.1	Impulso á creación e dinamización de espazos de encontro e inter aprendizaxe entre asociacións, programas e/ou servizos do concello que superen as lóxicas sectoriais e amplíen progresivamente as redes de traballo: Desenvolver estratexias comúns que impliquen de maneira sostida ás entidades que traballan con e para a infancia no municipio Promover a creación de figuras para a promoción dos Dereitos da infancia nos equipos dos servizos e programas municipais, así como das asociacións e outras entidades privadas ou cidadás que traballen con infancia, en liña coa estratexia formativa trazada pola “Escola Amiga da Infancia”					

3. SEGUIMIENTO E EVALUACIÓN DO PLAN

O II Plan de Infancia e Adolescencia de Tomiño foi impulsado pola concellería de Eurociudad, Mocidade e Participación Infantil, área que se encargará das principais competencias e responsabilidades do Plan, sen obviar que ao tratarse dun documento que incumbe de forma transversal a todo o equipo de goberno, é necesario o compromiso e participación do resto de áreas implicadas para levalo a cabo, facer o seguimento e avaliación.

No referente ao seguimento do plan, cada seis meses, a Mesa de Coordinación Interna do concello de Tomiño, encargárase de velar polo seu cumprimento, deixando un rexistro de todas as medidas que se realizaron ata o momento. Se consideran necesario, realizarase un calendario onde establecer as accións pendentes de realizar ata o fin de ano.

Pola súa banda, a área de Mocidade será a encargada de realizar unha memoria anual do desenvolvemento do plan, que será exposta na web do concello para que todas as persoas interesadas poidan consultala. Nela indicaranse as accións realizadas e os resultados obtidos. De ser o caso, tamén se deberá expoñer de forma pormenorizada os motivos polos que non se realizaron accións, ou se aprazaron para outra data. Este documento presentárase ante a Mesa de Coordinación Interna durante o primeiro trimestre do ano.

A seguinte avaliación que se fará será aos dous anos, coincidindo co Informe Intermedio que solicita UNICEF. Posto que esta avaliación quedará gardada na Plataforma que está na páxina web de Cidades Amigas da Infancia, non será necesario detallar os requisitos da devandita avaliación neste documento.

A avaliación final farase ao terminar o Plan, e nela deberán participar todas as persoas que formaron parte do seu desenvolvemento, tanto do goberno local como o resto de axentes implicados. E por suposto, o propio grupo de participación Voces Novas. Esta avaliación poderá servir para a redacción do Diagnóstico de situación da Infancia e a adolescencia de Tomiño e o posterior III Plan Municipal de Infancia e Adolescencia de Tomiño.

Os indicadores de avaliación que ofrece UNICEF e que se extraeron da ferramenta localizada na páxina web de Cidades Amigas da Infancia, e que acompañan a cada unha das medidas expostas no punto anterior, axudarán a valorar a eficacia ou non das mesmas. Estes, á súa vez, facilitan a aliñación cos cinco obxectivos estratéxicos que propón UNICEF (Dereito a ser valorada/ou, respectada/ou e tratada/ou xustamente. Dereito a ser

escoitada/ou. Dereito a servizos esenciais. Dereito a vivir en contornas seguras e limpas. Dereito a ser nena/ou) e cos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible. O que en conxunto permitirá ao goberno local coñecer o nivel de consecución do Plan, dos obxectivos de Unicef e os ODS, e en que aspectos deberán mellorar para alcanzalos.

4. ORZAMENTO

O II Plan de Infancia e Adolescencia de Tomiño foi impulsado pola concellería de Eurociudad, Mocidade e Participación Infantil, área que se encargará das principais competencias e responsabilidades do Plan, sen obviar que ao tratarse dun documento que incumbe de forma transversal a todo o equipo de goberno, é necesario o compromiso e participación do resto de áreas implicadas para levalo a cabo, facer o seguimento e avaliación.

Para poder facer efectivo o Plan Municipal de Infancia e Adolescencia de Tomiño é necesario dotalo dun orzamento.

A continuación, recóllese a contía total establecida para desenvolver o Plan Municipal de Infancia e Adolescencia estimado aproximadamente en 380.000€ para o seguintes catro anos (2023 – 2026).

A cifra que se achega, é unha previsión, tendo en conta o investimento dos anos anteriores e os obxectivos que se establecen neste Plan. É importante ter en conta, as eleccións municipais do próximo mes de maio do 2023, que poden incidir en modificacións legislativas, o que podería supoñer unha variación nas contías destinadas a cada departamento.

ANO	2023	2024	2025	2026
CANTIDADE	380.000€	385.000€	390.000€	395.000€

II Plan Municipal de Infancia e Adolescencia